СЪВЕТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Брюксел, 13 септември 2011

14111/11

CRIMORG 146
COPEN 215
EJN 107
EUROJUST 129

БЕЛЕЖКА

От	Българската делегация
До :	Делегациите
№ предх. док.:	7301/2/08 REV 2 CRIMORG 44 COPEN 48 EJN 17 EUROJUST 23
Относно:	Коментари на Република България по препоръките, отправени в доклада за оценка относно четвъртия кръг от взаимни оценявания „Практическо прилагане на Европейската заповед за арест и съответни процедури за предаване между държавите-членки“, изложени в док. 8265/2/09

Препоръка 4 - да обмисли да направи декларация в съответствие с член 35, параграф 1 от Договора за ЕС (отменен), с която да признае компетентността на Съда на Европейските общности да издава преюдициални заключения по отношение на полицейското и съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси (вж. 2).

Понастоящем експертна работна група към Министерство на правосъдието изработва текстовете на Закон за допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс на Република България (НПК) за създаване на процедура във връзка с признаване компетентността на Съда на Европейския съюз да издава преюдициални заключения по отношение на полицейското и съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси – съгласно чл. 35, параграфи 2 и 3, б. „б” от Договора за Европейския съюз в редакцията му преди влизането в сила на Договора от Лисабон, която продължава да действа по силата на Протокол № 36, приложен към Договорите. След влизане в сила на допълненията на НПК съответната Декларация ще бъде изпратена на Европейската комисия.

Препоръка 5 - да въведе възможността за предаване за съпътстващи престъпления в националната практика/законодателство (вж. 3.14 и 4.16).

С изменението на Закона за екстрадицията и европейската заповед за арест (ЗЕЕЗА) в Глава пета „Предаване въз основа на Европейска заповед за арест", е въведена възможността за предаване за съпътстващи престъпления, с което препоръката е изпълнена.

„Акцесорни престъпления

Чл. 37а. *(Нов - ДВ, бр. 49 от 2010 г.) Когато Европейската заповед за арест включва няколко отделни престъпления, поне едно от които отговаря на изискванията на чл. 36, ал. 1 или 3, изпълняващата държава има право да разреши предаването и за останалите престъпления."*

Препоръка 6 - да осигури наличието на практическа информация, известна като „fiche française" на уебсайта на Съвета (вж. 7.3.4).

Във връзка с извършените последни изменения в българското законодателство в областта на ЕЗА, Република България ще предостави в кратки срокове актуална практическа информация.

Препоръка 7 - да обмисли предоставянето на безплатно езиково обучение за съдии, прокурори и служители на съда (вж. 7.1.8).

От 2006 г. насам Националният институт на правосъдието /НИП/ търси подходящата форма на провеждане и финансиране на езикови обучения за съдии и прокурори.

В периода 2007- 2008 г. съвместно с Британски съвет /British Council/ са стартирани пилотни курсове за обучение на магистрати по английски език.

По инициатива на НИП и Френския културен институт в България до 2010 г. се провеждат курсове по френски език за магистрати. През 2011 г., в търсене на варианти за финансиране на езикови обучения със средства от ЕС, Институтът се е свързал с Центъра за развитие на човешките ресурси - координиращ орган в България по Програма "Учене през целия живот" на Европейския съюз, свързан с проекти в областта на образованието и професионалното обучение. Предвижда се през програмния период 2014-2020 г. възможност за финансиране на проект за езиково обучение на магистрати. Към момента НИП продължава търсенето на варианти за финансиране провеждането на езикови обучения за магистрати.

Република България отдава особена важност на езиковото обучение на магистратите като необходим елемент от цялостната им професионална подготовка и счита, че следва да бъде обсъдена възможността от предприемане на мерки на ниво ЕС в тази област.

Препоръка 8 - Да обмисли изготвянето на общи критерии относно пропорционалността, от които да се ръководят съдебните органи, когато издават европейска заповед за арест (вж. 7.2.1).

Република България отчита важността на изготвянето на общи критерии за пропорционалността. Считаме, че този въпрос следва да намери решение на ниво ЕС, след което да се въведе в националните законодателства на държавите-членки.

Ще следим с интерес бъдещото развитие по темата и ще участваме конструктивно във всички бъдещи дебати по въпроса.

Препоръка 9 - да гарантира, че НЦБ Интерпол е уведомявано за всички европейски заповеди за арест, издавани от българските органи (вж. 7.1.4).

С циркулярно писмо № 11-05-13/08 от 15.04.2009 г. министърът на правосъдието, с оглед подобряване на съществуващата практика по издаването на ЕЗА, е инструктирал районните, окръжните, апелативните, военно-апелативните съдилища да направят необходимото във всички случаи на издаване на ЕЗА от страна на българския съд, копие от последната да бъде изпращано и на дирекция „Международно оперативно сътрудничество" на Министерство на вътрешните работи, в чийто състав е включен Интерпол. Практиката по прилагането на Закона за екстрадицията и Европейската заповед за арест (ЗЕЕЗА) показва, че след месец април 2009 г. Интерпол е винаги уведомяван за издадените от българските съдилища ЕЗА.

Препоръка 10 - да осигури ефективното прилагане на чл. 49, ал. 2 от Закона относно задължението закъсненията да се докладват на Евроюст (вж. 4.7).

С посоченото в предишния абзац циркулярното писмо министърът на правосъдието, с оглед уеднаквяване на съществуващата практика по издаването на ЕЗА, е препоръчал на районните, окръжните, апелативните, военно-апелативните съдилища да направят необходимото във всички случаи, в които производството по изпълнение на ЕЗА не е приключило в законоустановения срок, за това да бъде уведомяван Евроджъст /чл. 49, ал. 2 от ЗЕЕЗА/. Писмото е изпратено и до Главния прокурор на Република България.

Практиката по прилагането на Закона за екстрадицията и Европейската заповед за арест (ЗЕЕЗА) показва, че тази препоръка се спазва стриктно.

Препоръка 11 - да обмисли изменения на Закона, за да гарантира уведомяването и предоставянето на необходимите документи на съда възможно най-скоро след арестуването на лицето (вж. 7.1.4 и 7.3.1).

В чл. 38а се уреждат начините за получаване на ЕЗА в окръжния съд и на необходимата документация към нея, начините за установяване автентичността на документите, изискванията за получаване на оригинални документи. По този начин е разрешено приемането на документи по факс и електронна поща, които са достатъчни за започване на производството, без да се изчакват оригиналните документи и се стимулират преките контакти между правосъдните органи на държавите - членки на Европейския съюз.

Препоръка 12 - да преразгледа ролята на прокурора в досъдебното производство, по-специално по отношение на възможността за искане на допълнителна информация и целесъобразността на задържането (вж. 7.1.4 и 7.3.1).

Със Закона за изменение и допълнение на ЗЕЕЗА (Обн. в ДВ, бр. 49 от 29.06.2010 г.), с измененията в чл. 42, ал. 2, са разширени функциите на прокурора, като му е предоставено допълнително правомощие да извършва проверка дали получената по реда на чл. 42, ал. 2 ЕЗА отговаря на изискванията на чл. чл. 36 и 37. Такива контролни функции на прокуратурата се предвиждат и по отношение на сигналите в Шенгенската информационна система (ШИС) – създаден е нов чл. 38б. С тези изменения в българския закон за екстрадицията и европейската заповед за арест считаме, че препоръката е изпълнена.

Чл. 42. *(2) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2008 г., доп., бр. 49 от 2010 г.) Когато за исканото лице е получена Европейска заповед за арест извън случаите по ал. 1, полицията го задържа за 24 часа и уведомява незабавно съответния окръжен прокурор. В тези случаи прокурорът извършва проверка дали Европейската заповед за арест отговаря на изискванията на чл. 36 и 37. Прокурорът може да постанови задържане на лицето за срок до 72 часа.*

Чл. 38б. *(Нов - ДВ, бр. 49 от 2010 г.) При получаване на сигнал чрез ШИС прокурор извършва проверка и се произнася дали информацията, придружаваща сигнала, отговаря на изискванията на чл. 36 и чл. 37, ал. 1.*

Препоръка 13 - да създаде подходящи механизми за хармонизиране на съдебната практика (вж. 7.1.6).

Съобразно разпоредбите на членове 124 и 125 от Закона за съдебната власт при противоречива или неправилна практика по тълкуването и прилагането на закона се приема тълкувателно решение от общото събрание на:

1. наказателната, гражданската или търговската колегия във Върховния касационен съд;
2. гражданската и търговската колегии във Върховния касационен съд;
3. колегия във Върховния административен съд;
4. колегиите във Върховния административен съд.

При противоречива или неправилна съдебна практика между Върховния касационен съд и Върховния административен съд общото събрание на съдиите от съответните колегии на двете съдилища приемат съвместно тълкувателно постановление.

Искане за приемане на тълкувателно решение или тълкувателно постановление могат да правят председателят на Върховния касационен съд, председателят на Върховния административен съд, главният прокурор, министърът на правосъдието, омбудсманът или председателят на Висшия адвокатски съвет.

Цитираните разпоредби от Закона за съдебната власт са относими и към производствата по Европейската заповед за арест.

Препоръка 14 - да обмисли разработването на практика за включване на един или повече специализирани съдии в съставите, които разглеждат дела във връзка с европейска заповед за арест (вж. 7.1.6).

Съдиите от окръжните и апелативните съдилища и прокурорите от съответстващите им прокуратури са квалифицирани и достатъчно компетентни по прилагането на Рамково решение на Съвета от 13 юни 2002 година относно Европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите-членки. Те имат вече четиригодишен опит по прилагането на ЗЕЕЗА и периодично се обучават по програмите на Националния институт по правосъдие в новостите по практическото прилагане на тази материя в държавите-членки на ЕС – обмяна на опит с магистрати от Испания, Франция, Нидерландия и др.

Препоръка 15 - да обмисли въвеждането на възможност за обжалване на заповедта за задържане 24 + 72 часа, както и процедура за обработване на такива жалби в много кратки срокове (вж. 7.3.2).

Правомощието на прокурора по ал.2 на чл.42 да постанови задържане на лицето до 72 часа, кореспондира с това му правомощие по чл. 64 от Наказателно-процесуалния кодекс и съдебната практика по въпроса за временното задържане показва, че тази мярка се използва само за да се транспортира и изправи лицето пред съда, но не и за други цели.
Гаранция срещу злоупотреба с този срок с оглед защита на правата на задържаното лице е, че задържането става само по разпореждане на съда или на прокурора.

_____